

Po skončení mše s touhou se smířit s Nejsvětější Trojicí a vroucně jsem o to prosil Ježíše, a ne bez slz a vzlykání. ² Získal jsem jistotu a neprosil jsem už o jeho potvrzení, a také jsem k tomu nepocítoval nějakou nutnost, nebo abych za tím účelem musel sloužit ještě mše, nýbrž jen abych se smířil. 78

O TROJICI. 6. 79

25 Úterý [26. ÚNORA 1544].

První modlitba bez rušení, a také jsem se od ní neodpoutal; se značnou zbožností; od poloviny s větší vystupňovanou zbožností; ² i když jsem přítom, zejména (na začátku) v první části pocítoval jakousi slabost nebo tělesnou nevolnost.

Už oblečený, zůstal jsem v pokoji a tam se připravoval; s novou (vnitřní) zbožností a vnitřními hnutími k pláči, když jsem si vzpomenu na Ježíše. Pocítoval jsem velkou důvěru v něho, a zdálo se mi, že je mně nakloněn, aby (ještě dále se staral) (ještě více potvrzení) (příčemž jsem zůstal klidný, spokojný) se za mne přimlouval. ² Já sám jsem nechtěl, ani nehledal žádné další potvrzení pro to minulé, nýbrž jsem zůstal v tomto ohledu klidný a trpělivý. ³ Tak jsem nakonec vroucně prosil Ježíše, aby mě na cestě, která se mu zdá nejlepší, sjednotil s vůlí Nejsvětější Trojice. ⁽⁹⁶⁾ 80

Potom při oblékání, rostlo toto představování a vidění ještě stále více Ježíšovy pomoci a lásky. 81

Když jsem začínal mši, ne bez mnohé klidné a mírné zbožnosti; ² a s jakýmsi jemným náznakem

⁽⁹⁶⁾ Ignác prosí o shodu své vůle s vůlí Boží ve své touze po zvláštním božském navštívení na závěr otázky chudoby. Dosud bezpodmienečně žádal takové navštívení, ale následně dochází k tomu, že by se chtěl spokojit „s méně“, a tak stojí na konci záznamu tohoto dne: „Nemohl jsem už v sobě najít onen dosavadní odpor ve vztahu k Nejsvětější Trojici...“

pláči. Zdálo se mi, že s tímto méně se cítím více uspokojený a jsem spokojen s tím, že se nechám řídit božskou Velebností, jíž vždy přísluší dávat nebo odnímat své milosti podle toho, jak a kdy je to vhodnější. ³ Také potom při ohni vzrostla tato spokojenost a (s novou láskou a vnitřním hnutím) nové vnitřní hnutí a láska k Ježíši. ⁴ Nemohl jsem už v sobě najít onen dosavadní odpor ve vztahu k Nejsvětější Trojici, a tak trvala ve mši k ní značná zbožnost.

Z PRVNÍHO DNE POSTNÍ DOBY⁽⁹⁷⁾ 82

26 Středa [27. ÚNORA 1544].

V obvyklé modlitbě až do (středu) poloviny celkem dobré, a jako obvykle; dále velké přibývání až do konce včetně, s mnohou zbožností, klidem a duchovní sladkostí. ² Potom ve mně zůstala (určitá) stálá zbožnost.

V pokoji jsem se připravoval a odporoučel se Ježíši, ale ne, abych dosáhl nějakým způsobem více potvrzení, nýbrž proto, aby se tím prokázala Nejsvětější Trojici u mne větší služba atd., ³ a to nejvhodnější cestou, pokud jen se nacházím v její milosti. ⁽⁹⁸⁾ Přitom jsem dostal nějaké světlo a posilu.

Potom jsem vstoupil do kaple, a v modlitbě jsem pocítil nebo přesněji viděl, mimo přirozené schopnosti, Nejsvětější Trojici a Ježíše, jak mě znovu představoval nebo vystavoval nebo byl zprostředkovatelem u Nejsvětější Trojice, ² aby mi bylo sděleno ono duchovní vidění. Při tom (vidění) cítění a vidění zaplavily mě slzy a láska, která se více zaměřovala na Ježíše, 83

⁽⁹⁷⁾ Popeleční středa.

⁽⁹⁸⁾ Ignác opět projevuje ochotu být spokojen i bez zvláštního božského navštívení: Jen když se nachází v Boží milosti, má mu být každá cesta vhod (srv. DC 23). Později jde Ignác ještě dále a prosí dokonce o to, aby nebyl navštěvován slzami (č. 136,2).

³a k Nejsvětější Trojici byl to vztah oddanosti, ale blíže k uctivé lásce než k něčemu opačnému.⁽⁹⁹⁾

Potom jsem pocítoval zase Ježíše, jak vykonával (u) stejný úřad, když jsem myslel na to, abych se modlil k Otci; zdálo se mi a vnitřně jsem cítil, že to všechno před Otcem a Nejsvětější Trojicí udělal on sám.⁽¹⁰⁰⁾

⁽⁹⁹⁾ Poprvé se tu objevuje téma „uctivé lásky“, které se bude následně stále znovu vracet a které tvoří základní akord posledního mystického stupně v *Deníku*.

⁽¹⁰⁰⁾ *Y entrando en la capilla, en oración, vn sentir, o más propiamente veer, fuera de las fuerzas naturales, a la Sanctísima Trinidad y a Jesú, así mismo representándome o poniéndome, o seyendo medio junto la Sanctísima Trinidad, para que aquella visión intelectual se me comunicasse, y con este sentir y veer, vn cubrirme de lágrimas y de amor, mas terminándose a Jesú y a la Sanctísima Trinidad vn respecto de acatamiento y más allegado a amor reuerencial al que contrario alguno. Después así mismo sentir a Jesú haziendo el mismo oficio en el pensar de orar al Padre, pareciéndome y sintiendo dentro que él hazía todo delante del Padre y de la Sanctísima Trinidad. Celý tento odstavec patří k jazykově nejtěžším místům v *Deníku*. V odůvodnění pro náš překlad vycházíme z toho, že na konci stojí, že Ježíš „vykonával tentýž úřad“. Musela tedy už předtím být řeč o úřadu Ježíše, a to nás opravňuje předpokládat jako podmět pro slovesa *representándome o poniéndome, o seyendo medio* Ježíše: Jeho úřad spočívá v tom, že je prostředníkem vůči Nejsvětější Trojici, a potom také i vůči Otci. Od tohoto posledního výrazu *seyendo medio* je teď třeba vysvětlovat i obě slovesa předchozí (*representándome o poniéndome*); neboť zřejmě je třeba tyto různé výrazy vysvětlovat ve vzájemné vázanosti. I obě první slovesa je proto třeba chápat aktivně: „Ježíš mě představoval nebo vystavoval...“ Pro *representándome* použil Ignác podobného výrazu už dva dny předtím: „Při modlitbách k Otci se mi zdálo, že je Ježíš nabízel nebo doprovázel [*que Jesús las presentava, o las acompañava*]“; že *representándome* může mít stejný význam jako *presentándome*, je rovněž zřejmé z obvykle používaného jazyka svatého Ignáce (např. DC 268: *que sea representado al Señor como primogénito*, nebo MI Epp. I, 268: *al superior representar las razones*). I výraz *poniéndome* má svůj souvztažný výraz (např. v č. 67, 2), kde Ignác odkazuje na vidění v La Storta. V dalším Ignác pak zjišťuje, že pocítoval vůči Ježíši lásku, ale k Nejsvětější Trojici spíše úctu (srv. č. 103,1). Dále pak říká, že Ježíš vykonával stejný úřad: *en el pensar de orar al Padre*. Kdo má být subjektem této zkrácené vedlejší věty? Zřejmě je to Ignác, který myslí na to, aby se modlil k Otci; neboť bylo by podivné, kdyby Ježíšovo vykonávání úřadu spočívalo v tom, aby na něco myslel,*

Na začátku mše mnoho slz a také během celého jejího trvání jsem měl nepřerušeně mnoho zbožnosti a slz.² Také jsem měl na jednom místě zvláštním způsobem stejné vidění Nejsvětější Trojice jako dříve, a rostla ve mně stále větší láska k jeho božské Velebnosti;⁽¹⁰¹⁾ a několikrát jsem se chystal ztratit řeč.

Po skončení mše při modlitbě a potom u ohně porůznu mnoho vnitřní zbožnosti, která se zaměřovala na Ježíše; ne bez mimořádných vnitřních hnutí k slzám, nebo ještě více.

Jak to píše, táhne to můj rozum k tomu, abych viděl Nejsvětější Trojici, a jako bych viděl, i když ne rozlišeně jako předtím, tři Osoby.

²V době mše, když jsem říkal: „*Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi atd.*“;⁽¹⁰²⁾ zdálo se mi v duchu a viděl jsem: – jak bylo řečeno, viděl jsem dříve Ježíše v bílé barvě, to znamená viděl jeho lidství⁽¹⁰³⁾ –, avšak v tomto čase

a konečně myšlenky druhého nemohou být dobře předmětem vidění. Toto vysvětlení odstavce je asi nejspíše ve shodě s celkovou souvislostí a poskytuje i gramaticky nejméně obtíž: Ignác vidí Ježíše jako svého prostředníka u Nejsvětější Trojice, a když se pak chce modlit k Otci, vidí, jak i zde Ježíš bude jeho prostředníkem.

⁽¹⁰¹⁾ Toto místo Ignác orámoval ze všech stran, zatímco jinde zůstala vždy pravá strana otevřená.

⁽¹⁰²⁾ Jedná se o druhou ze tří dřívějších modliteb kněze před svatým přijímáním.

⁽¹⁰³⁾ *Viendo que primero había visto a Jesú, como dixé, blanco, id est, la humanidad*. Srv. k tomu v PTK 29 vidění z Manresy: „*Za druhé*. Jednou se mu v myšlenkách s velkou duchovní radostí zjevilo, jak Bůh stvořil svět. Zdálo se mu totiž, že vidí cosi bílého, z čeho vycházejí jakési paprsky, a že z toho Bůh činí světlo... A když byl jednoho dne v této osadě v kostele zmíněného kláštera na mši svaté a probíhalo pozdvihování Těla Páně, uviděl vnitřním zrakem cosi jako bílé paprsky, které přicházely shora; a ačkoliv to po tak dlouhé době nedovede dobře vyložit, patrně svým vnitřním zrakem viděl to, jak je Ježíš Kristus, náš Pán, přítomen v té nejsvětější Svátosti. *Za čtvrté*. Častokrát a dlouho

jsem jej ve své duši pociťoval jinak, totiž ne na tento způsob pouze lidství, nýbrž že je jako celý můj Bůh atd.;⁽¹⁰⁴⁾ přitom nové prolévání slz a velká zbožnost atd.

O TROJICI. 7.

88

27 Čtvrtek [28. ÚNORA 1544].

V celé obvyklé modlitbě s (příspěním milosti) mnohou zbožností a s velmi přítomnou teplou, světlou a láskyplnou milostí.

²Při vstupu do kaple nová zbožnost. A když jsem si klekl, odhalil se mi nebo jsem viděl Ježíše u nohou

při modlitbě vídal vnitřním zrakem Kristovo člověčenství; ta podoba, která se mu zjevovala, byla něco jako bílé tělo, ani velké, ani malé, ale nerozpoznával žádné členění údů. To viděl v Manrese mnohokrát; kdyby řekl dvacetkrát nebo snad čtyřicetkrát, neodvážil by se soudit, že je to lež. Někdy to vídal, když byl v Jeruzalémě, a jindy pak, když byl na cestě nedaleko Padovy. A stejně tak viděl i Pannu Marii – bez rozlišení údů. Tyto věci, které spatřil, ho tehdy utvrdily ve víře a tak ho v ní navždy upevnily, že si mnohokrát v duchu pomyslel: Kdyby nebylo Písma, aby nás učilo o těchto pravdách víry, on sám by se za ně rozhodl umřít pouze pro to, co viděl.“ O své pouti do Jeruzaléma Ignác říká: „Po celou tu dobu se mu často zjevoval Ježíš a velice ho těšil a posiloval; ale zdálo se mu, že vidí cosi kulatého a velikého a jako by to bylo ze zlata.“ (PTK 44) Zdá se, že toto poslední vidění přece není totožné s předcházejícím v textu zmíněným viděním v Jeruzalémě (PTK 29): také, jak se zdá, tím „*de oro*“ se myslí něco jiného, než tím „*cosa blanca*“ Také v *Deníku* Ignác rozlišuje dvě „bílé“, v nichž se mu Kristus zjevuje: zde je to Ježíš „v bílé barvě“ tj. ve své lidské přirozenosti.

⁽¹⁰⁴⁾ Ignác tady odlišuje druhý způsob, jak se mu Kristus zjevuje, totiž ve svém božství. Tento druhý způsob vidění, v němž se Ježíš zjevuje i ve svém božství, je jako obraz zjevení pravděpodobně jiný než vidění stvoření, eucharistické vidění a patření na lidství Ježíše v Manrese. Bohužel Ignác zde v *Deníku* nepodává žádný bližší popis, takže se můžeme jen dohadovat, zda vidění Ježíše odpovídá vizi Ježíše na pouti do Jeruzaléma: „cosi kulatého a velikého a jako by to bylo ze zlata“ (srv. PTK 44,4) nebo Krista jako slunce (PTK 99,7), zda je bílé barvy nebo se jedná o něco zcela jiného.

Nejsvětější Trojice;⁽¹⁰⁵⁾ přitom hnutí a slzy. ³Toto vidění však netrvalo tak dlouho nebo nebylo tak jasné, jako to minulé ze středy, i když se zdálo, že je stejného druhu.⁴ Potom ve mši se slzami, se značnou zbožností, a pociťoval jsem něco, co mě podporovalo; po mši ne bez nějakých slz.

O RANÁCH⁽¹⁰⁶⁾

89

28 Pátek [29. ÚNORA 1544].

V obvyklé modlitbě od začátku až do konce včetně, velmi veliká a světlá zbožnost, která překrývala mé hříchy a nedala (uvážít) na ně myslet.⁽¹⁰⁷⁾

² Mimo dům, v kostele⁽¹⁰⁸⁾ přede mší jsem viděl nebeskou vlast nebo jejího Pána na způsob jednoho pojímání tří (rozlišených) Osob, a to v Otcí druhou a třetí. ³Ve mši občas se značnou zbožností, (po skončení) bez nějakých nahlédnutí nebo nějakých hnutí k slzám.

Po skončení mše jsem zase viděl vlast nebo jejího Pána nerozlišeně, (jak) ale jasně tak, jak to bývá i jinak často, tu více, tu zas méně. A celý den se (mnohou) zvláštní zbožností. 90

⁽¹⁰⁵⁾ Tento výraz se vztahuje na postavení prostředníka Ježíše u Nejsvětější Trojice. Původně Ignác orámoval místo jen až sem.

⁽¹⁰⁶⁾ Ignác slaví mši ze svátku *Pětí ran našeho Pána*, který se tehdy slavil v pátek po Popeleční středě (později v pátek po 3. postní neděli). Mešní formulář byl stejný jako votivní mše Ke cti utrpení Ježíše Krista, ale s vlastními oracemi. Tato mše byla před liturgickou reformou Druhého vatikánského koncilu v *Proprium Sanctorum pro aliquibus locis*.

⁽¹⁰⁷⁾ Ignác pravděpodobně myslí stále ještě na záznam z 18. února 1544 (číslo 49n), kde podával zprávu o rozčilení (iritaci); srv. i pozdější záznam 5. března, č. 112.

⁽¹⁰⁸⁾ Pravděpodobně se jedná o blízký kostel S. Maria della Strada, který byl převeden na Tovaryšstvo Ježíšovo. Ignác velmi uctíval tamější milostný obraz Matky Boží.

ZE VŠEDNÍHO DNE

91

29 Sobota [1. BŘEZNA 1544].

V obvyklé modlitbě s mnohým přispěním milosti a zbožností k ní.⁽¹⁰⁹⁾ A když jsem sloužil mši mimo dům, při ní se značným klidem a zbožností.² Několik hnutí k pláči až do poledne, s velkým uspokojením duše; ale pak dále oběma směry.

ZE DNE

92

30 Neděle [2. BŘEZNA 1544].

V obvyklé modlitbě s mnohým přispěním milosti a s mnohou zbožností, smíšenou s jakýmsi jasem a teplem.

Když jsem potom kvůli hluku vyšel ven⁽¹¹⁰⁾ a při návratu se zase něco vyskytlo, cítil jsem se ve zmatku (a) nebo zápasil s myšlenkami ohledně hluku nebo že jsem byl rušen, takže mi po oblečení se (jak) dokonce napadla myšlenka, abych mši nesloužil.² Když jsem přesto tuto myšlenku překonal (jsem překonal) a nechtěl jsem ostatním u kohokoliv dát podnět k řečem, (začal jsem mši) pociťoval jsem něco o Kristu v jeho pokušení,⁽¹¹¹⁾ a tím jsem byl povzbuzen a začal jsem mši se značnou zbožností.

93

V dalším jejím průběhu s jistým velkým přispěním milosti, kterou jsem v sobě pociťoval, a to vícekrát a téměř s nepřetržitými slzami, které jsem na sobě cítil

94

(109) K Trojici.

(110) Ignác velmi dbal na to, aby se v domě zachovávalo mlčení. Když někde uslyšel hluk, opustil pokoj, aby dotyčné vyzval ke klidu. Srv. také č. 22,3.

(111) Tehdejší evangelium 1. postní neděle jednalo o pokušení Ježíše (Mt 4,1-11). LUIS GONÇALVES DA CÂMARA vypráví, že Ignác si dal už v předvečer donést misál a několikrát si přečetl mešní formulář a na všechno se už předem podíval (*Memoriale*, 194).

do poloviny mše.² Skončil jsem bez jakýchkoliv nahlédnutí; jen na konci při modlitbě k Nejsvětější Trojici,⁽¹¹²⁾ (s vyléváním slz a procítěním) s nějakými pohnutím k zbožnosti a k slzám; pociťoval jsem jakousi lásku, která mě k ní táhla.³ Už nezbyla z dřívějšíka žádná hořkost, nýbrž veliký klid a uvolnění.

Potom po ukončení mše několik nových vnitřních hnutí, vzlykání a slz, úplně v lásce k Ježíši; musel jsem mluvit a žádal jsem raději s ním zemřít, než s jiným žít. (To mne přivádělo) Nepociťoval jsem žádné starosti a získal jsem určitou důvěru (nebo jistotu) a lásku k Nejsvětější Trojici.² A když jsem se jim chtěl svěřit jako rozdílným Osobám a nenacházel je, pociťoval jsem něco v Otci, jako kdyby ostatní Osoby byly v něm.⁽¹¹³⁾

V té době po skončení mše se mi zdálo, že bych měl, až skončím mše k Trojici, bezprostředně nato, nebo jakmile najdu nějaké božské navštívení, učinit v tomto ohledu konec.² Zdálo se mi, že si nesmím sám určit čas ke skončení tím, že na konci najdu navštívení, nýbrž (když) až pak, nebo když se to bude božské Velebnosti jevit lepším (atd.) a mně bude sděleno toto navštívení.

95

96

(112) Je myšlena dřívější modlitba před závěrečným požehnáním mše: „Placeat tibi Sancta Trinitas“.

(113) Ignác zde poznává božské Osoby, jak se v tajemství perichoréze navzájem v sobě nacházejí, nebo se vzájemně pronikají. V následujících dnech bude stále více ve vidění vystupovat do popředí důvod pro toto „vzájemné bytí Osob v sobě“: totiž jedna božská podstata.

- PANÍ 172
 9 a l d Úterý [25. BŘEZNA 1544].
Vidění Se slzami přede mší a po ní; a mnohé ve mši, s viděním božského bytí, vztahovalo se to na Otce, vícekrát v nějakém kruhu; – a zcela na pokornou uctivost.⁽¹⁷⁰⁾
- O JEŽÍŠI 173
 10 a l d Středa [26. BŘEZNA 1544].
 Ve mši porůznu se slzami; a před ní, ne bez hnutí k nim. ²〈Asi v polovině〉 Až k tiché modlitbě⁽¹⁷¹⁾ 〈nemohl jsem〉 jsem nemohl pocítit nejen žádnou vnitřní pokornou uctivost, ale ani najít schopnost, abych si k tomu dopomohl. Z toho jsem seznal 〈že〉 a viděl, že si nemohu dopomoci k tomu, abych pokornou uctivost našel. Při tiché modlitbě, a pak dále přece vnitřní navštívení, vztahovalo se na pokornou uctivost.
- SVATÝ DUCH 174
 11. a. l. Čtvrtek [27. BŘEZNA 1544].
 〈a.l.d.〉 Přede mší slzy a mnoho v ní, vztahovaly se zcela na *Vidění* pokornou uctivost, a s viděním božského bytí v podobě koule, jako jindy dosud.
- TROJICE 175
 12 a l. Pátek [28. BŘEZNA 1544].
 Ve mši slzy; a před ní ne bez nich.
- PANÍ 176
 13⁽¹⁷²⁾ Sobota [29. BŘEZNA 1544].
 Před a během mše, ne se slzami, ani jejich náznak. V obvyklé modlitbě jsem našel zvláštní, ba prazvláštní milost.

(170) Srv. pozn. č. 4.

(171) Tak se nazývala modlitba před *prefací*, neboť se nemodlila nahlas.

(172) Číslo v originálu se už nedá přečíst; papír je na tomto místě roztrhnutý.

- A ve mši, z větší části, mnoho mírné zbožnosti.
²Zdalo se mi být větší dokonalostí nacházet vnitřní zbožnost a lásku jako andělé bez slz; a částečně, s nemenším nebo s větším uspokojením než předešlého dne.
- DNE 177
 14. a. l d Neděle [30. BŘEZNA 1544].
Vidění Přede mší, v pokoji, v kapli a při přípravě, s mnoha slzami; a ve mši velká hojnost slz, nepřerušeně po celé její trvání; i po ní velmi vroucí slzy.
- V tomto časovém úseku se mi zdálo, že pokora, 178
 úcta a uctivost by neměly být bázlivé, nýbrž láskyplné,
²a toto vešlo do mé mysli tak, že jsem stále znovu⁽¹⁷³⁾
 říkal: „*Dejte mi láskyplnou pokoru!*“ A stejně tak i při
 úctě a pokorné uctivosti; při těch slovech jsem přijal
 nová navštívení. ³A také jsem odmítal slzy, abych dbal
 jen na tuto láskyplnou pokoru atd.
- Potom mě také přes den velmi těšilo, když jsem si 179
 na to vzpomenu. Zdálo se mi, že 〈tento duch〉 se
 u toho nezůstává; že totéž 〈by mělo〉 potom platí i vůči
 tvorům, totiž láskyplná pokora atd.,⁽¹⁷⁴⁾ mimo to občas

(173) V původním textu *fientadamente* (tj. důvěryplný?) slovo jinak ve španělštině nedoložené; snad se jedná o přepsání místo *frecuentamente* (tj. často, vždy znovu).(174) Srv. k tomu: „...mít vroucí přání dávat druhým ve všem přednost, všechny pro sebe považovat za své představené a projevovat jim zjevnou pozornost a úctu, která přísluší jejich stavu. To vše ať se děje s jednoduhostí a řeholní prostotou. Takto budou všichni, pokud se budou takto vzájemně chápat, růst ve zbožnosti a chválit Boha, našeho Pána, jehož, jako v obraze, má každý v druhém vidět.“ (*Konst* 250); „...aby ve všech věcech hledali našeho Pána, a pokud možno, odložili lásku ke všem tvorům, aby ji naopak věnovali jejich Tvůrci a jeho ve všech věcech milovali i všechny tvory v něm, jak to žádá jeho nejsvětější Boží vůle“ (*Konst* 288).

kvůli božské cti našeho Pána,⁽¹⁷⁵⁾ jak říká v tomto evangeliu: „*Byl bych lhář jako vy.*“⁽¹⁷⁶⁾

V těchto časových úsecích porůznu vidění božského bytí v podobě kruhu jako dřívě. 180

DNE 181

15..1 d Pondělí [31. BŘEZNA 1544].

Ve mši se slzami, a také potom, vztahovaly se na (pokoru) laskavou úctu atd.; avšak občas jsem usuzoval, že není v mé moci, ani láska, ani úcta atd.

DNE 182

16..1 Úterý [1. DUBNA 1544].

Ve mši s mnoha slzami, vztahovaly se na láskyplnou pokoru atd. Zdálo se mi, abych ji našel v mešní oběti, že je nutné ji celý den užívat, aniž bych odbočil.

DNE 183

17 a.l. Středa [2. DUBNA 1544].

V obvyklé modlitbě, potom v pokoji, v kapli a při (převlečení) převlekání slzy; a ve mši s jejich velkou hojností.

² Vidění V těchto časových úsecích porůznu s viděním božského bytí, někdy zaměřeného na Otce, na způsob kruhové podoby, s mnoha nahlédnutími a vnitřními poznáními.

V dobách většího poznání nebo větších navštívení se mi zdálo, že bych musel být právě tak spokojen, kdybych nebyl navštíven slzami, a považovat za lepší to, jak to náš Pán učinil nebo jak se mu to zalíbilo mě navštívit nebo nenavštívit.² A občas to, když bych nebyl

(175) Ignác patrně myslí na případ, kdy je nutné někoho pokárat.

(176) *Jan* 8,55. Tento text je vzatý z dřívějšího evangelia Květné neděle (*Jan* 8,46-59), která v tom roce připadla na 30. března. Perikopa podává zprávu o tom, jak Ježíš udílí důtku farizeům kvůli Boží cti.

takto navštíven, se mi zdálo být tak velká dokonalost, že jsem neměl žádnou důvěru nebo jsem se obával, že tuto milost nebudu moci dosáhnout.

Potom, v jinou dobu s mnohým navštívením, se mi zdálo, že se uspokojuji s tím, totiž že to považuji za lepší, (aby) když ze strany Boha, našeho Pána, nenacházím navštívení.² Neboť navštívení se mi nedostávalo, buď že jsem se během dne na ně nepřipravil nebo k tomu nenapomáhal, nebo že jsem poskytl prostor některým myšlenkám, které mě chtěly odvést od jeho slov při mešní oběti a od jeho božské Velebnosti.⁽¹⁷⁷⁾

³ A tak se mi zdálo, že je pro mě lepší, když v době svého pochybení navštíven nejsem, a že Bůh, náš Pán, (který mě více miluje, než já sám sebe) to zařizuje k mému většímu duchovnímu pokroku.⁴ Bylo pro mne vhodnější nejen ve mši, nýbrž i po celý den jít přímou cestou, abych byl navštíven.⁵ A to odpovídalo tomu, co mně den předtím vzešlo z těchto a podobných tak velkých a jemných nahlédnutí; ta však byla tak velká a tak jemná, že ani paměť, ani rozum nemůže dokázat, abych je mohl objasnit nebo vysvětlit.

DNE

(18) 18 Čtvrtek [3. DUBNA 1544].

Přede mší, v ní ani po mši jsem neměl žádné slzy. Po skončení mše jsem se nacházel spokojen bez slz, a plný oddanosti; usoudil jsem, že Bůh, náš Pán, to učinil pro mé největší dobro.

(177) *Para diuertirme de sus palabras de sacrificio y de su divina magestad.* Snad jsou myšlena slova mešní modlitby. Ignác se nechce ničím dát odvést od těchto modliteb. Pokud by se slovy *sus palabras* rozumělo „slyšení“, pak by se ztěžilo vysvětlit, jak je při tom možné rozptýlení.

DNE	187
19 <i>a.l.</i> Pátek [4. DUBNA 1544]. Přede mší se slzami; a ve mši potom jejich velká hojnost, s mnohými nahlédnutími a vnitřními pocity; a také už přede mší. ² Když člověk nenachází žádnou úctu nebo láskyplnou uctivost, musí hledat báživou uctivost tím, že uvažuje o vlastních chybách, aby dosáhl takovou uctivost, která je láskyplná. ⁽¹⁷⁸⁾	
DNE	188
20 <i>a.l.</i> Sobota [5. DUBNA 1544]. Přede mší slzy, a ve mši s mnohými.	
DNE	189
21 <i>a.l.d.</i> Neděle [6. DUBNA 1544, KVĚTNÁ NEDĚLE]. Přede mší slzy; v ní po Pašijích ⁽¹⁷⁹⁾ mnoho a trvalých slz, vztahujících se na to, ² aby mou vůli učinily shodnou s vůlí Boží. A také po mši s nimi.	
DNE	190
22 <i>l.</i> Pondělí [7. DUBNA 1544]. Ve mši trvale mnoho slz, které vedly ke stejnomyslnosti s Boží vůlí.	
DNE	191
23 <i>l.</i> Úterý [8. DUBNA 1544]. Ve mši se slzami.	
DNE	192
24 <i>l.</i> Středa [9. DUBNA 1544]. Ve mši se slzami.	

(178) Srv. DC 370.

(179) O Květné neděli se ve mši četlo jako evangelium *Umučení podle Matouše* (Mt 26,1 – 27,66).

DNE	193
25 Čtvrtek [10. DUBNA 1544]. Bez nich.	
26 [11. DUBNA 1544, VELKÝ PÁTEK]. ⁽¹⁸⁰⁾	194
27 [12. DUBNA 1544, BÍLÁ SOBOTA].	195
DNE	196
28 <i>l.d.</i> VELIKONOČNÍ NEDĚLE [13. DUBNA 1544]. Ve mši s mnoha slzami; a po ní s nimi.	
DNE	197
29 Pondělí [14. DUBNA 1544]. Mnoho vnitřního a vnějšího tepla, které (jako plná útěcha) se jevílo spíše nadpřirozeně; a bez slz.	
DNE	198
30 Úterý [15. DUBNA 1544]. Bez (přílišně) pozorovatelné útěchy nebo bezútěšnosti; bez slz.	
DNE	199
31 <i>l.d.</i> Středa [16. DUBNA 1544]. Ve mši s mnoha slzami; a po ní slzy.	
DNE	200
32 <i>a.l.d.</i> Čtvrtek [17. DUBNA 1544]. Před a po mši se slzami; a v ní s mnohými.	
DNE	201
33 <i>l.</i> Pátek [18. DUBNA 1544]. Ve mši se slzami.	

(180) Na Velký pátek se neslaví žádná mše. Na Bílou sobotu se dříve (před liturgickou reformou) též neslavila žádná zvláštní mše, nýbrž byla pouze veřejná velikonoční vigilie.

	DNE	202
34	<i>a. l.</i> Sobota [19. DUBNA 1544]. Se slzami ve mši a před ní.	
35	<i>a. l.</i> Neděle [20. DUBNA 1544]. Se slzami ve mši a před ní. Příprava.⁽¹⁸¹⁾	203
	PANÍ	204
36	<i>a. l.</i> Pondělí [21. DUBNA 1544]. Se slzami ve mši a před ní. Začátek, neboť jsem to po málo dnech zanechal.	
	SVATÍ	205
37	<i>a. l. d.</i> <Před> Úterý [22. DUBNA 1544]. Přede mši a po mši se slzami; a v ní s mnoha a trvalými.	
38	Středa [23. DUBNA 1544]. Bez slz. Zde včetně jsem přestal.	206
39	Čtvrtek [24. DUBNA 1544]. <S nimi ve mši a před ní> Bez nich.	207
	SVATÝ MAREK	208
30 ⁽¹⁸²⁾	<i>a. l.</i> Pátek [25. DUBNA 1544]. [40] S nimi ve mši a před ní.	
	DUCH SVATÝ	209
31	[41] <Bez nich> Sobota [26. DUBNA 1544]. Bez nich.	

(181) Zarámovaná slova v záznamu tohoto dne a následujících dnů se asi vztahují na vypracování *Konstitucí*. Ze srovnání s nadpisem záznamu ze 17. března (č. 161) patrně vyplývá, že Ignác tam s ohlášenými úvahami o zvláštních papežských posláních zase po několika dnech přestal a nyní s nimi chtěl znovu začít. Přesto z důvodů nám neznámých po dvou dnech zase přestane. Teprve 11. května (č. 223) opět oznamuje: „Tuto neděli přede mši jsem začal a předsevzal si, že projdu *Konstituce*.“

(182) Neodpovídající počítání v původním textu; správná čísla jsou v hranatých závorkách.

	DNE	210
32	<i>a. l.</i> Neděle [27. DUBNA 1544]. [42] S nimi ve mši a před ní.	
	TROJICE	211
33	<i>a. l.</i> Pondělí [28. DUBNA 1544]. [43] S nimi v mši a před ní.	
34	<i>l.</i> Úterý [29. DUBNA 1544]. [44] Se slzami.	212
35	<i>l.</i> Středa [30. DUBNA 1544]. [45] <Také> Se slzami.	213
36	<i>l.</i> Čtvrtek [1. KVĚTNA 1544]. [46] <Také> Se slzami.	214
37	[47] Pátek [2. KVĚTNA 1544]. Bez nich.	215
38	<i>l.</i> Sobota [3. KVĚTNA 1544]. [48] S nimi.	216
39	<i>l.</i> Neděle [4. KVĚTNA 1544]. [49] S nimi.	217
40	<i>l.</i> [50] Pondělí [5. KVĚTNA 1544].	} Mně se zdá, že s nimi.
41	<i>l.</i> [51] Úterý [6. KVĚTNA 1544].	
42	[52] Středa [7. KVĚTNA 1544].	} Mně se zdá, že bez nich. ⁽¹⁸³⁾
43	[53] Čtvrtek [8. KVĚTNA 1544].	
44	[54] Pátek [9. KVĚTNA 1544].	
45	<i>l.</i> [55] Sobota [10. KVĚTNA 1544]. S mnoha v ní.	220

(183) Také tato místa dokládají, že Ignác nedělal někdy své záznamy téhož dne, a proto si někdy nemohl už přesně vzpomenout.

46 a. 1 Neděle [11. KVĚTNA 1544]. 221

[56] Předě mší se slzami, v ní nepřerušně jejich velká hojnost a s vnitřním hlasem ve mši;⁽¹⁸⁴⁾ přitom se mi zdálo, že je tu více daný od Boha,² poněvadž jsem téhož dne o to prosil. Neboť v celém týdnu jsem jen tu a tam našel vnější hlas a vnitřní ještě méně; jen minulou sobotu jsem jej trochu očištěn našel.⁽¹⁸⁵⁾

Rovněž tak ve všech mších týdne, i když jsem 222 nebyl ani tak navštíven slzami, v celé mši pro potěšení z hlasů (vnitřní zbožností) se zbožností, kterou jsem pociťoval, s (více spokojeností při mši) větším klidem nebo spokojeností než kdy jindy, když jsem měl v části mše slzy.² Ty se mně však od toho dne jevíly jako velmi rozdílné od všech dosavadních, neboť přicházely pomalu, vnitřně, mírně a bez mocných hnutí nebo hluku,⁽¹⁸⁶⁾ že se zdálo, že přicházely tak velmi z nitra, že to neumím vysvětlit. A při těchto vnitřních a vnějších hlasech,³ mne to celého podněcovalo k Boží lásce a k tomu daru hlasu, který mi Bůh poskytl; s tak velkou vnitřní harmonií týkající se vnitřního hlasu, že to nedokážu vyjádřit.

(184) *Y con logueta interna de la misa*: slovo *logueta* zde používá Ignác poprvé, i když se v č. 221,2 říká, že zmíněný jev již trval po celý týden. Toto slovo je jinak doloženo jen ve významu „způsob řeči“; v č. 222,1 používá Ignác toto slovo i v plurálu. V č. 224,2 Ignác mluví „o nebeském hlasu nebo hudbě“. Zdá se, že jde o souvislost se slovy modlitby ve mši. V každém případě se podle č. 234,3 nejedná jen o zvuk, nýbrž o slova a jejich význam.

(185) Doplnit asi „hlas“.

(186) Srv. DC 335.

TUTO NEDĚLÍ PŘEDE MŠÍ JSEM ZAČAL. 223
A PŘEDSEVZAL SI, ŽE PROJDU KONSTITUCE.⁽¹⁸⁷⁾

O VŠECH SVATÝCH 224

47 .l. d. Pondělí [12. KVĚTNA 1544].

[57] Ve mši s mnoha slzami, po mši s nimi.² Všechny byly jako předešlého dne. A s tak velkým potěšením z vnitřního hlasu, že to bylo, jako by se to podobalo nebo připomínalo nebeský hlas či hudbu,⁽¹⁸⁸⁾ přičemž přibývalo zbožnosti a oddanosti, se slzami, kdykoliv jsem pociťoval, že jsem to pociťoval nebo se naučil od Boha.

SVATÝ ŠEBESTIÁN 225

48 .a.l. d. Úterý [13. KVĚTNA 1544].

[58] Před a po mši se slzami; a v ní jejich velká hojnost, a s podivuhodným vnitřním hlasem, a ještě mnohem víc než jindy.

POČETÍ PANÍ 226

49 .a.l. Středa [14. KVĚTNA 1544].

[59] Předě mší se slzami, a potom v ní s mnoha; přitom pokračoval tentýž vnitřní hlas.

O JEZÍŠI 227

50 [60] Čtvrtek [15. KVĚTNA 1544].

Bez nich, s nějakým hlasem; a rušení pískáním;⁽¹⁸⁹⁾ přesto ne příliš neklidný.

(187) Předmětem těchto úvah snad byl přepsaný text s „jinými ustanoveními“ o zákazu usilovat o obročí či vedoucí úřad (*MI Const.* I, 165n).

(188) LUIS GONÇALVES DA CÂMARA vypravuje v *Memoriale* 117 o Ignáci: „Co jej zvlášť v modlitbě povznášelo, byla hudba a zpěv o božských věcech, jako nešpory, mše a podobně. A to tak velice, jak mi sám přiznal, že když jednou vešel do kostela, ve kterém se konaly zpívané bohoslužby, zdál se být zcela ve vytržení.“

(189) Jedná se zase o nějaké rušení ze sousedního pokoje (srv. pozn. 35).